

Paulus Hochgatterer

Na této stránce budou každý měsíc, tedy ob číslo, zveřejňovány ukázky z děl dvanácti autorů, kteří získali Cenu Evropské unie za literaturu. Cena se uděluje ve třech fázích, v letech 2009, 2010 a 2011, a pokaždé má 11 nebo 12 vítězů. Do roku 2011 bude oznámen vítěz pro každou z 34 zemí podílejících se na programu EU Kultura. V roce 2009 byla cena udělena spisovatelům z Rakouska, Chorvatska, Francie, Maďarska, Irska, Itálie, Litvy, Norska, Polska, Portugalska, Slovenska a Švédska.

Čtyři

Jím bramborovou kaši se smaženými cibulovými kroužky. Vařila Lora. Chutná to celkem v pohodě, hlavně kroužky. Ale i tak je to polská děvka. Piju vlažný mátový čaj. Po parkovišti jezdí křížem krážem Gerstmann s pluhem a vyhrnuje sniž. Stejně bude ráno zase sněžit, takže je to úplně zbytečný. Gerstmann dělá zbytečné věci a dostává za to od nás peníze. Někdy si vezme auto jen tak a projíždí se po okolí. Potom tvrdí, že se auto musí zajet a tak. Otec říká, že podle vedoucího prodejce Reitera je Gerstmann nejdůležitější člověk ve firmě. Protože má přehled.

Daniel je zase tady. Leží ve svém pokoji a spí. Dřív nevyzpával tak dlouho. Říká, že musí natankovat. Říká, že po čtyřech vyjebanejších měsících musí nejdřív pořádně natankovat.

Západka myčky nádobí se zasekla. Nechám talíř položený vedle myčky. Lora by ho měla uklidit. Daniel říká, že se prý Lora doma modlí k nějakému divotvornému obrázku, potom to prý dělá s různými chlapama. Tak to dělají všechny tyhle polský děvky. A navíc mají všechny příšerný účesy, nejčastěji blondatý.

Vezmu si kousek vánoční štóly. Je z cukrárny a už týden stará. Matka říká, že je v ní tolik tuku, že se nemůže zkažit. Taky tak chutná. Možná trochu po vanilce. Druhý kousek chutná prakticky už jenom po tuku. Je to zázrak, že neprasknu. Tvrdí to všichni, kdo mě viděli jíst. Daniel říká, že kdo je vnitřně pořádně nabitý, může toho sníst, kolik chce, a neztloustne. I když to není stoprocentně jistý, protože například našemu tátovi visí panděro přes opasek a být víc nabitý než on už ani nejde.

Dveře do Danielova pokoje jsou zavřené. Představuju si, jak leží na posteli, na břiše, a pravou ruku má kolem hlavy. Říkal, že mi jednou poví všechno, co se vevnitř dělo. Vždycky říká „vevnitř“ a říká, že si všimne, až mi to bude moct říct. Každopádně v posledních čtyřech a půl měsících trénoval. Stačí se podívat na jeho ruce, aby to člověku došlo. „Už jsi zase povyrostitl,“ říkala matka, když přišel domů. On nikdy nic neříkal.

Na mým stole leží dvě věci: můj game boy SP a tenhle novinový výstřížek. Přesně vzato je to kopie novinového výstřížku, kterou mi včera dal Daniel. *Kurier*, strana čtyři. „Byla to opravdu nehoda?“ vytištěno hodně tučně, podtrženo červeným lihovým fixem. Pod tím příběh nějakého chlapa, kterému někdo rozmlátil hlavu. „Mužova hlava byla znetvořena k nepoznání,“ píšou v těch novinách. Ten muž se jmenuje Sebastian Wilfert a údajně bydlí někde u Mühlau, nad městem. Vedle textu novinového článku je fotka toho chlapa. Nedá se na něm rozeznat, jak vypadal, protože obličej je přemalovaný červenou, v silných kroužcích. Mohl by to být jakýkoliv obličej. „Síla nad tebou převezme vládu,“ prohlásil Daniel, když mi podával článek. V první chvíli jsem nevěděl, co tím myslí. Pak mě praštil. To mi pomůže vždycky. To uvolní vedení.

Před postelí mám autodráhu. Taky takovou měl. Ohromná osmička, se čtyřma dráhama. Otec mi říkal, že v mém věku člověk potřebuje autodráhu. Taky měl podobnou. Zapojím ji a usadím žluté autíčko s modrým dvojitým pruhem do drážky. Vezmu si ovladač a jedu jedno kolo, hodně pomalu. Mám-li bejt upřímný, tak mě to dost sere. Ale jediný kolo s Blue Falconem třeba v F-Zero GX nebo Devil's Dungeon dá člověku tisíckrát víc. Když to říkám tátovi, oznámí jenom: dva týdny ZP, a ZP znamená zákaz počítače. Když mu potom ještě řeknu, že gamecube je konzola, ne počítač, zúží se mu zorničky a následuje lehké UNT. UNT znamená ublížení na těle, to mám od Daniela a nikomu dalšímu to neřeknu.

Přidám, těsně před zatačkou uberu plyn a na vrcholu zatačky dám zase plný plyn. Jestli nejsi fakt úplně chromej, máš to za pár hodin v ruce.

Jak je možný, že starý chlap tři dny po Vánocích přijde o hlavu? Starý lidi uklouznou a zlomí si stehenní kost, to je oukej, a lidi, co mají zahradu, strkají ruce do řezaček, protože se zaklesly větve šeríku, a najednou je ruka na hadry – ale hlava?

Je umění najet do zatačky prudce, tak, že záď autíčka vyjede mimo stopu, ale auto přesto zůstane v dráze. Ze začátku se pochopitelně autíčka pořád převracela, a pak tam stojí a říkájí: Všechny autíčka jsi hned zničil! A: To jsem mohl tušit – proč by ses měl najednou chovat jinak než obvykle?! A tobě je jasné, že ti tu věc okamžitě zase neseberou jenom proto, že jsou Vánoce.

Vsádím se, že lidi chodí k tomu baráku a chtějí vidět mrtvolu. Každý se chce podívat na tu hlavu, co už není hlava, jenže tam je všechno ohrazený a policie nikoho dovnitř nepustí. Kdeko se pochopitelně rozčílí a říká takový ty hovadiny jako: Veřejnost má právo na informace!, a přitom si představuje tu červenou rozšmelcovanou věc a jak z toho vyčnívá možná kousek zubní protézy.

Dám na dráhu modrý autíčko s bílou hvězdou a vezmu do levý ruky ovládací. Jsem beznadějný pravák, proto mi to trvá přesně půl kola, než se modrý autíčko pořádně rozjede. Protože je to moje nejoblíbenější autíčko, trochu zuřím. Auta na start, plný plyn, bác! Salto mortale! Ještě jednou. A ještě jednou.

Pak se ve dveřích objeví Daniel. Kapuci šedé mikiny má staženou do čela. Poslední dobou to tak mívá. Zamíří ke mně a jednu mi ubalí. To je oukej; asi jsem dělal příšerný rambajs. „Četl jsi ten článek?“ zeptá se. „Ano,“ odpovím. „Všechno sis zapamatoval?“

„Myslím, že jo.“

Ještě jednou mi vrazí, tentokrát slabší. „Já jsem tvůj imperátor,“ říká, „a ty jsi můj výtvar.“

Nic neříkám. Dýchám jako Darth Vader.

Osm

Spím jenom v černé pláštěnce. Masku leží vedle postele na podlaze. Ty věci mi dal Daniel. Říká, že stály spoustu peněz, ale on má nevyčerpatelné zásoby. Mamka si myslí, že asi krade, ale neumí to dokázat, a táta říká, že když ho při tom načapá, zpřeláme mu ruku. Náš táta je největší prodejce aut široko daleko a prodává jaguáry a rolls-royce a range rovery, a jednou na lovu střelil nějakého člověka do nohy, jenže to byla nehoda. Nedávno prodal mladému Stuchlíkovi Dodge Viper. Byl to prý nejlepší kšeft jeho života, a to mu srazil dvanáct procent. Seděl v obýváku a celou dobu se chtěl. Daniel říká, že když náš táta umře, převezme jeho firmu on, ale jen nakrátko, a pak ji střelí a dostane za to pořádné balík.

V domě je naprostý ticho. To je v sobotu dopoledne vždycky. Když se podívám z okna mého pokoje, vidím střechu montážní haly, nad ní ten kopec, co vypadá jako ten špičatý konec citrónu, a ještě nad ním nebe.

Jdu do špajzu a ukrojím si kousek bábovky, kterou včera mamka donesla z cukrárny. Sama neumí vařit nebo péct nebo tak. Říká, že její vlastní máma byla zoufalec a nic ji nenaučila. Vlastně bych si rád udělal kakao, ale určitě bych něco pokazil a všechny bych probudil, tak to radši nechám být.

Leďnička v kuchyni bručí. Když tady není nikdo jiný, zastavím se a čekám, až zase přestane. Dívám se přitom na červenou vteřinovou ručičku na hodinách na zdi. Tři minuty a jedenadvacet sekund. Ani ne tak dlouho, jako je malá přestávka ve škole. A už je všechno zase optimálně studený, minerálka a mléko nebo vánoční salám s jedličkou nebo zvonkem na řezu. Daniel říká, že vevnitř byl taky tenhle salám, poslední dny, a říká, že je to hnusnej salám, protože ve skutečnosti je to normální podřadnej salám, jen že jsou stromečky nebo zvony zbarvený tmavě než to okolo. Daniel říká, že světlejší a tmavší kousky chutnají stejně.

Oblečení mám připravené. Rukavice, čelenku. I holínky v chodbě. Pláštěnku nosím pod bundou. Mám úkol.

Daniel mi daroval ještě něco. Je to těžký. Zkouším si to strčit za opasek, ale nejde to. Tak si vezmu ruksak.

Daniel říkal, že si mám vybrat první cíl. Je to zkouška. Vader potřebuje taky nějaký čas, než se dopracuje, kam patří. Daniel říká, že až když člověk nějaké věci udělá, ví, že je dokáže. Říká, že teprve když člověk něco může, může se taky bránit, a říká, že to je to jediný, co se v životě skutečně vyplatí: bránit se.

Rozeznívá se a je chladno. První, co se stane, je, že mi přes cestu přeběhne Reithbauerová s tím svým výzračným míšencem kolie. Ten naprosto nasraný obličej a pak nevyhnutelná otázka: „No, kampak máš namířeno takhle ráno?“ Usměju se jako C3PO a říkám: „Do kostela“, a ona na to: „Máš pravdu, je neděle, ale jdeš moc brzy“, a já zase: „Předtím je ještě zádušní mše“, a ona říká: „Za koho?“ a já: „Nevím.“

Jdu Etrichovou ulicí až k novinovému stánku. Tmavě zelené rolety jsou stažené. Zahnu do Lorenzovy. Rolandův dům se pozná úplně snadno podle té červený schránky, co vypadá jako poštovní schránka v amerických filmech.

Roland tvrdí, že jeho otec kdysi projel Ameriku na motorce, odtud má prej tu schránku. Nevěřím mu ani slovo, ale teď je to jedno. Roland je zatracená svině, to vím od té historky s kinem. Daniel říká, že když tě někdo obelhává, tak mu máš buď hned dát po hlavě, anebo ho prohlásíš za vnitřně mrtvýho, to pomáhá. Momentálně je Roland s rodičema a nemožnou ségrou na lyžích v údolí Zilleru, to je taky dobrý. Jeho babička, která dává pozor na barák, bydlí v Mühlau, a protože její auto nikde nevidím, nebude tady ani ona.

Stezkou, která vede mezi druhým a třetím nejbližším domem, se dostanu na zadní část sídliště. Jdu v opačném směru podél plotu a u staré třešně ho přelezu. Mám úkol. Daniel říká, že když se člověk nebrání proti buzerantský, lesbičanský a turecký pakáží, je s ním amen. Říká, že to ví, a kromě toho říká, že ten, kdo se brání, musí nejdřív něco důležitýho udělat.

Biotop je zasněžený, rákosí vedle skoro celé zohýbané. Z jedné růžové koule chybí kus velký asi tak jako moje dlaň. Roland trefil kouli prajem, ale kromě mě to nikdo neví. Fakt geniální trefa, každé jiné by rozbil celou kouli.

Klíč od stodoly na zahradě leží pod starou cihlovou deskou na hromadě dříví. Každé pitomec by ho tam našel.

Když vejdu, začnou králíci a morčata v kotcích nervózně poskakovat sem a tam. Zavřu za sebou dveře a posadím se na starou zahradní židli. Vyprávím jim příběh o Anakinu Skywalkerovi, který se stane Darth Vaderem, a jak po boji s Obi Wanem leží na lávovém svahu a nemá nic, nemá ruku ani nohy a nemá dech a na sobě jen spálenou kůži, a jak potom přijde imperátor a dá mu novou tvář. Když mluví, zvířata se uklidňují. Všechna mi naslouchají.

Dvanáct králíků, pět černobíle strakatých, dva bílí s červenými očima, jeden bílý s modrými očima, jeden černý s bílou náprsenkou, tři šedí. Sedm morčat, pět hladkých, dvě chundelatá. Bílý králík s modrými očima se jmenuje Kylie Minogue. Pokřtila ho tak Rolandova sestra.

Otevřu ruksak. Postavím věc, co mi daroval Daniel, na podlahu. Je to kovová palice. Má dřevěné topůrko s oválným průřezem.

Nasadím si masku Darth Vadera. Dýchám jako on. Potom otevřu kotec s morčaty a jedno zvíře vytáhnu. Je šedí s tmavě hnědým zadečkem. Nekvičí. Ani se na mě nepodívá.

Host – vydavatelství, s. r. o., přeložil **Tomáš Dimter**, kniha vychází 12. 2. 2010.

German version – Publishing house: Deuticke Verlag.

English version – MacLehose Press, translation by Jamie Bulloch.

Paulus Hochgatterer (nar. 1961) je spisovatel a psychiatr pro děti a mládež, žije ve Vídni. Je autorem řady románů a povídek, ve kterých často zpracovává téma psychicky narušených jedinců a ztroskotanců. K jeho nejznámějším knihám patří *Über die Chirurgie* (O chirurgii, 1993), *Über Raben* (O krkavcích, 2002) a *Eine kurze Geschichte vom Fliegenfischen* (Krátký příběh o muškování, 2003). Autor získal několik literárních cen a stipendií, mimo jiné Stipendium Eliase Canettiho. Za román *Sladkost života* obdržel prestižní *Deutscher Krimi Preis* (2007) a v roce 2009 Literární cenu Evropské unie.

Seriál je připravován ve spolupráci s Českou kanceláří programu EU Culture a Zastoupením Evropské komise v ČR. O Ceně Evropské unie za literaturu se dozvíte více na www.euprizeliterature.eu.

